

Tři kroky k silnému a nezávislému NKÚ

Výzva Transparency International ČR, EPS a Oživení

V Praze dne 19. března 2012

Vážený pane premiére Nečasi,
vážená paní vicepremiérko Peake,
vážený pane ministře Kalousku,
vážený pane předsedo Sobotko,
vážený pane předsedo Filipe,
vážený pane předsedo Johne,

Volba nového prezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ) dává příležitost k tomu, aby byla posílena pozice NKÚ jako jednoho z pilířů fungování české demokracie. Naše společnost, nemocná korupcí a ztrátou důvěry v politiky a úředníky a jejich schopnost efektivně spravovat veřejné prostředky, potřebuje jasné a objektivní měřítko pro dobrou správu veškerého veřejného majetku. Tímto měřítkem by měly být nálezy nejvyšší kontrolní instituce v zemi. NKÚ musí být schopný jasně pojmenovat problémy ve všech oblastech nakládání s veřejným majetkem a díky své autoritě vytvářet dostatečný tlak na politiky a úředníky. **Musí se stát pravidlem, že politici a úředníci z nálezů NKÚ vyvodí odpovědnost, přijmou odpovídající opatření k nápravě a informují o tom veřejnost.**

Signatáři proto vyzývají vládu a lídry politických stran, aby učinili tři kroky k silnému a nezávislému NKÚ:

1) Vyzýváme Vás k tomu, abyste vybírali budoucího prezidenta NKÚ otevřeným způsobem. Lídři stran by měli seznámit se svou představou o budoucím šéfovi NKÚ veřejnost, zveřejnit jména svých kandidátů a vysvětlit, jak tyto osobnosti tuto vizi fungování úřadu naplňují.

Nový prezident NKÚ by měl být osobností, která je:

- **dostatečně nezávislá a která prokázala výraznou vnitřní integritu tak, aby uchránila NKÚ před politickými i ekonomickými tlaky.**
- **schopná představit veřejnosti a uskutečnit jasnou vizi práce úřadu. Kandidát by měl pojmenovat klíčové problémy České republiky, na které by se měl úřad soustředit** (veřejné zakázky, dotace a EU fondy, státní firmy, outsourcing služeb, sponzoring a PR aktivity a mnohé další) **a také metody, kterými by úřad měl pracovat** (využití moderních technologií a databází, monitoring veřejných výdajů z fungujících veřejných databází, kontrola účelnosti a efektivity, atd.).
- **schopná komunikovat s médii a veřejností** a bude umět obhájit zaměření a výsledky kontrol a srozumitelně vysvětlit doporučení NKÚ k nápravě. Z nálezů NKÚ se musí stát zřetelné měřítko pro výkony státní správy a odpovědných politiků.

2) Protikorupční organizace také opakovaně vyzývají šéfy politických stran a zejména vládní koalice, aby podpořili a odhlasovali návrh na rozšíření kompetencí NKÚ na všechn veřejný majetek - tedy i na obce a na obchodní společnosti ovládané státem a obcemi.

3) Dále vyzýváme vládu, aby věnovala pozornost úkolu v protikorupční strategii, jehož cílem má být posílení dopadu nálezů NKÚ. Očekáváme, že výsledkem bude návrh konkrétních legislativních kroků a posun oproti současnému stavu.

Transparency International ČR
Ekologický právní servis
Oživení